

Miljødirektoratet – Grensesvingen 7 – 0661 Oslo

Høringsnummer: 2024/6392

Vår ref: Bård Folke Fredriksen – Adm.dir i NBBL

Oslo, 07/11/2024

Forslag om å gi kommunene hjemmel til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser

NBBL viser til Miljødirektoratets høring om hjemmel til å gi kommuner mulighet til å stille klimakrav til bygge- og anleggsplasser.

Om NBBL

Norske Boligbyggelags Landsforbund SA (NBBL) er en partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon som har til formål å samle boligbyggelag i Norge og arbeide for deres felles interesser. Vi jobber med å påvirke myndighetene til å føre en aktiv og bærekraftig bolig- og bygningspolitikk som sikrer alle medlemmer rett til en god bolig og et godt bomiljø. Sammen med våre 39 medlemslag utgjør vi Norske Boligbyggelag. Boligbyggelagene har 1.275.000 medlemmer og forvalter om lag 635.000 boliger i 16.600 boligselskap over hele landet. NBBL arbeider med saker som opptar både boligbyggelag, borettslag og beboere. Vi bistår boligbyggelagene med rådgivning, opplæring og utvikling, og har som ambisjon å være Norges ledende kompetansesenter på boligrelaterte spørsmål.

NBBL har innspill på følgende punkter.

Overordnet

NBBL støtter tiltak som kan redusere utslippene fra byggenæringen, en bransje som står for ca. 16 % av Norges totale utslipp¹. Slike krav bør, om de innføres, likevel være nasjonale ikke lokale. Kommunale klimakrav på bygge- og anleggsplasser vil gi dyre utslippskutt, økte byggekostnader og høye boligpriser. NBBL mener markedsendring i hovedsak bør skje gjennom CO₂ avgift og støtteordninger, og at innsatsen bør rettes der potensialet er størst for utslippsreduksjoner.

NBBL mener direktoratet foreslår en suboptimal løsning

Direktoratets forslag er suboptimalt av følgende årsaker:

¹ <https://byggalliansen.no/kunnskapssenter/publikasjoner/infopakkeklimakjempen/#1610543721156-39143120-001d>

- Tiltaket skjer på kommunalt nivå. Dette vil medføre ulike krav mellom regioner og kommuner, samt økt kostnadsbyrde for kommunene til håndheving sammenlignet med et nasjonalt krav.
- NBBL mener det er en bedre innretning å se på utslipp i byggenes livsløp, og innrette virkemidlene for å oppnå størst samfunns- og privatøkonomisk lønnsomhet ved utslippskutt. Rapporter fra både Asplan Viak², samt byggenæringens egne «kunnskapsgrunnlag for byggenæringens klimafotavtrykk³» viser at de største utslippene fra byggebransjen kommer fra produksjon av byggematerialer. Derfor støtter NBBL virkemidler som bidrar til størst mulig utslippskutt der det monner mest.
- Tiltaket er ikke harmonisert med regelverk innen bærekraftig finans. Boligbygging er svært kapitalkrevende, og dermed svært relevant for reguleringer innenfor bærekraftig finans, slik som EU Taksonomien er lagt opp til. Både her og gjennom EUs nye direktiv for bærekraftsrapportering (CSRD) er utslipp fra blant annet byggematerialer inkludert. Avgrensningen er med andre ord langt bredere enn hva høringsforslaget tar sikte på. Dette betyr at aktørene nå kutter utslipp der de får mest for pengene og tilgang på finansiering, som ikke er avgrenset til kun anleggs- og byggeplasser.

NBBL gjør oppmerksom på at flere, inkludert boligbyggelag er i gang med å estimere utslippene slik EU Taksonomien og CSRD legger opp til. De uttrykker også mål om å kartlegge og redusere avtrykket fra nettopp denne delen av verdikjeden.⁴

Miljødirektoratets forslag gir dyre utslippskutt

NBBL vil i tillegg gjøre oppmerksom på at et krav på byggeplass vil gjøre boligene dyrere, noe som har sosiale konsekvenser i et boligmarked preget av sterk prisvekst og ekskludering av store kjøpegrupper.

I Miljødirektoratets eksempelprosjekt er kostnadene godt illustrert (side 25-26 i konsekvensvurderingen). Deler vi merkostnaden (mellom 740 000 og 1 530 000 kr) på utslippsreduksjonen (anslått 90 tonn CO₂), blir den privatøkonomiske tiltakskostnaden mellom 8 200 og 17 000 kr per tonn CO₂ spart. Innsats i andre deler av verdikjeden vil kunne gi langt bedre resultater i form av lavere tiltakskostnad per tonn CO₂ spart.

Oppsummering

Gitt NBBLs vurderinger velger vi ikke å gi tilbakemelding på foretrukket modell for innføring av tiltaket. NBBL har i tidligere høringer understreket at ulike krav i ulike

² Klimafotavtrykk bygg og anlegg – oppdragsgiver Direktoratet for byggkvalitet

³ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kunnskapsgrunnlag-til-dialog-om-klimapartnerskap-2024/id3043301/>

⁴ https://issuu.com/bob-bbl/docs/bob-b_rekraftsrapport-2023_dobbel

kommuner vil kunne virke mot sin hensikt, i form av redusert forutsigbarhet og lengre tidsrammer for byggeprosjekter. Dette er et poeng vi gjentar.

Om man ønsker et krav til utslippsfrie anleggs- og byggeplasser mener NBBL at dette bør være nasjonalt. En tidlig varsling av et slikt nasjonalt krav gir grunnlag for støtteordninger for utfasing av fossile anleggsmaskiner, og gir langt mer forutsigbarhet for involverte aktører.